

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр.1403-242/7

Скопје, 18.07.2008 година

**ДО
БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Сметката за редовно работење (637) на Бирото за регионален развој за 2007 година, кои се прикажани на страните 7 до 9 .

2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.

3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Сметката за редовно работење на Бирото за регионален развој за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.

4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:

- Ресул Мемети, директор на Бирото за регионален развој, во 2007 година.

5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните од 1 до 6 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија

6. Ревизијата од точка 1 на овој извештај е планирана и извршена во период од 17.03.2008 до 16.04.2008 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива и
- дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.

9. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користени сметководствени принципи, како и на важни проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

10. Со писмо број 07-378/3 од 02.07.2007 година примени се забелешки по Предходниот извештај - Сметка за редовно работење на Бирото за регионален развој од Директорот на Бирото. Истите се разгледани и е констатирано следното:

- забелешките на наодите од точките 10.3.2.; 10.3.3. алинеја 1,2 и 3; 10.4.1. и 15.1.2. не се прифаќаат од причина што истите немаат карактер на забелешки туку претставуваат известување за преземени мерки, а забелешката на наод 10.3.3. алинеја 4 се прифаќа.

11. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2007 година, ревизорите на Државниот завод за ревизија го утврдија следното:

11.1. Систем на интерни контроли во процесите

11.1.1. Процес на плаќање

При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на безготовинско и готовинско плаќање, ревизијата констатира дека не се воспоставени интерни контроли во овој процес, што не е во согласност со Законот за јавна внатрешна финансиска контрола а се потврдува со следното:

- непостоење пишани процедури во делот на движење на документацијата;
- нема разграничување на должностите и одговорностите;
- нема упатство за благајничко работење;
- не се врши уредно ликвидирање на документацијата;
- не е назначен одговорен сметководител;
- нема пишани процедури за реализација на Одлуката за критериумите, висината, условите и начинот на користење на средствата за поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја и Упатството за начинот и постапката за остварување на правото на регрес на дел од камата по користени кредити.

Невоспоставените интерни контроли придонесуваат за постоење на ризици од плаќање по документација некомплетна, ненавремено евидентирана и непотврдена од одговорни лица. Плаќање врз основа на документација која е некомплетна и неверодостојна создава можности за ненаменско и незаконско користење на средствата.

Препорака:

Директорот да иницира изготвување пишани процедури во кои јасно ќе бидат дефинирани надлежностите и одговорностите во процесот на безготовинско и готовинско плаќање, контролата, движењето и навременото евидентирање на документацијата која се однесува на тековните набавки, како и документацијата по основ финансирање објекти од стопанската и нестопанската инфраструктура, регрес на камати и слично.

11.2. Неправилна примена на акти

11.2.1. Согласно одредбите од Одлуката за критериумите, висината, условите и начинот на користење на средствата за поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја, за реализација на проектите Бирото учествува и тоа:

- за стопанската инфраструктура (до 80% од пресметковната вредност во специфичните подрачја и до 60% од пресметковната вредност во руралните центри).
- за нестопанската инфраструктура (до 100% од пресметковната вредност на проектот во специфичните подрачја и до 70% од пресметковната вредност во руралните центри).

Бирото врши финансирање на дел од проекти од стопанската и нестопанската инфраструктура и тоа најчесто на еден до два километри од локални патишта, водоводи и фекални канализации, дел од училишни згради и слично. На тој начин само делумно се задоволуваат потребите на барателите на средствата, објектите се започнуваат без затворена финансиска конструкција и без можност да бидат завршени.

Од страна на надлежните од Бирото не се врши увид на терен пред одобрување на средствата, како би можело да се согледа фактичката состојба на објектот кој се финансира (дали истиот е отпочнат со изградба, до која фаза е завршена работата, да се утврди точно кој дел од објектите ќе се финансира со одобрените средства и слично), поради што постои можност за ненаменско користење на буџетски средства.

Ваквиот начин на работење придонесува за користење на државни средства (164.146 илјади денари во 2007 година), за изградба на инфраструктурни објекти за кои никој не презема одговорност дали ќе се обезбедат средства за завршување и ставање во употреба на истите.

11.2.2. Средствата кои се наменети за регресирање на дел од каматите по користени кредити за реализација на инвестициони проекти од стопанството се доделуваат без при тоа да бидат задоволени критериумите согласно Упатството за начинот и постапката за остварување на правото на регрес на дел од камата по користени кредити, за реализација на инвестициони проекти во стопанството во стопански недоволно развиените подрачја, односно без да има обезбедено инвестициона програма. Доделување средства за регрес без обезбедена претходно позитивно оценета инвестициона програма за кредитот, создава можности за користење на средствата спротивно на целите и задачите предвидени со Законот за поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја и создава можност за погрешно насочување и ненаменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Препорака:

- Директорот на Бирото да иницира изготвување на интерни процедури за операционализација на Законот и подзаконските акти овозможувајќи постигнување на целите и задачите на Бирото во функција на рамномерен регионален развој.
- Бирото да врши финансирање на проекти со затворена финансиска конструкција и да се води грижа за ефектуирање на започнатите инфраструктурни објекти.

11.2.3. Со спогодбите кои се постигнати помеѓу поранешните сопственици и Бирото за регионален развој како нов корисник на експроприраното земјиште, е предвидено дека исплатата на надоместокот за одземениот имот и за причинетите штети на насади на поранешните сопственици ќе се изврши во рок од 30 дена од денот на потпишување на спогодбата. Во текот на 2007 година извршена е исплата на 3.522 илјади денари по договорениот рок на исплата или пак се вршени исплати на неколку рати, спротивно на постигнатите спогодби.

Непочитување на спогодбите создава можност за дополнителни усни спогодувања и условувања на поранешните сопственици заради исплата на договорените средства и за некономично трошење на средствата на Бирото поради можноста од покренување судски постапки од страна на оштетените лица за неисплатените средства во договорениот рок.

Препорака:

Директорот на Бирото да презема мерки за навремена исплата на преземените обврски по спогодбите за надоместок на одземениот имот и за причинетите штети на насади на поранешните сопственици од кои е одземен имотот.

11.3. Неправилности во искажувањето на приходите/расходите

11.3.1. Средствата со кои Бирото за регионален развој учествува во финансирање на проекти од стопанската и нестопанската инфраструктура, се исплаќаат по извршениот увид на лице место и утврдување на степенот на извршените работи за што се изготвуваат и писмени извештаи. Во два извештаи за извршен теренски увид на извршување на работите на објектите финансирани со средства од Бирото, е констатирано дека работите не се во целост завршени поради што дел од одобрените средства во износ од 807 илјади денари се предлага да не се исплатат. И покрај тоа одобрените средства во целост се исплатени со што е постапено спротивно на реалните состојби за извршени работи констатирани со извештаите од извршениот теренски увид. Ваквото постапување придонесува за незаконско и ненаменско користење на средствата буџетирани за финансирање на објекти во стопански недоволно развиените подрачја.

Препорака:

Директорот како одговорно лице при исплатата на одобрените средства да постапува по извештаите изготвени од стручни лица од извршениот теренски увид и утврдените реални состојби на извршените работи.

11.3.2. Расходите на ставка Други нефинансиски средства се искажани во поголем износ од 80 илјади денари поради двапати исплатени средства за надомест за причинета штета на насади на одземен имот. По Записник за усна расправа утврдениот надомест за одземено земјиште и оштетени насади изнесува вкупно 368

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

илјади денари, а исплатени се 448 илјади денари. Причина за тоа е непостоење на внатрешни контроли во процесот на плаќање кое придонесува за ненаменско користење на средства .

Препорака:

Директорот на Бирото да преземе активности за наплата на повеќе исплатените средства.

11.3.3. Спротивно на Одлуката за критериумите, висината, условите и начинот на користење на средствата за поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја, погрешно се пресметани и исплатени регреси на камати за кредити во износ од 181 илјади денари и тоа:

- погрешно пресметан регрес во износ од 67 илјади денари;
- регрес на камати за користени кредити за обртни средства во износ од 29 илјади денари;
- регрес на главнина на кредит во износ од 85 илјади денари.

Ваквиот начин на постапување придонесува за ненаменско и незаконско користење на средствата на Бирото за регионален развој.

Препорака:

Службата која врши пресметки за регресирање на камати да ги има во предвид овие отстапки и при наредните регресирања да изврши рефундирање на погрешно пресметаните регреси.

11.4. Неправилности во искажување на позициите во Билансот на состојба

11.4.1. Материјалните средства, во делот на Земјиште, како и Изворите на деловни средства се искажани во помал износ од 3.048 илјади денари, поради неевидентирање на имотот стекнат со експропријација од поранешните сопственици, а за реализација на Програмата за заштита на животната средина по долината на реката Радика. Ова е спротивно на Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. За поголем дел од експроприраното земјиште се обезбедени имотни листи во кои како сопственик е воведено Бирото, додека за дел од земјиштето во износ од 735 илјади денари Бирото е во постапка за обезбедување на имотни листи . Наведената состојба има влијание врз реалното и објективно искажување на финансискиот извештај Биланс на состојба.

Препорака:

Лицето кое ја води сметководствената евиденција да изврши евидентирање на имотот со кој се стекнало Бирото на основа спогодбите за експропријација и имотните листи.

11.4.2. Обврската за плати и надоместоци на плати спрема вработените со состојба на 31 декември е искажана во помал износ за 392 илјади денари поради непресметана и неевидентирани обврски за плата за месец декември 2007 година што е спротивно на одредбите од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници. Ефект од тоа е нереално искажани состојби на обврските во сметководството и Билансот на состојба на 31.12.2007 година. Бидејќи во текот на 2008 година е пресметана, евидентирана и исплатена обврската за плата за месец декември 2007 година, ревизијата не дава препорака.

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

12. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.1. и 11.4. финансиските извештаи на сметката за редовно работење не ја претставуваат вистинито и објективно финансиската состојба на Бирото за регионален развој на 31 декември 2007 година и резултатот на финансиските активности за годината која завршува со тој датум во согласност со важечката законска регулатива.

13. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.1., 11.2.1., 11.2.2. и 11.3. кај Бирото за регионален развој, кај сметка за редовно работење не е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2007 година.

14. Обрнуваме внимание во овој извештај, дека Бирото за регионален развој има поднесено барања до јавното обвинителство за поведување судски постапки против, поранешно одговорно лице на Бирото за регионален развој по 6 (шест) решенија за одобрување на средства во вкупен износ од 27.007 илјади денари. За сите решенија доколку јавното обвинителство покрене судски постапки и при тоа се докаже дека Бирото е оштетена страна, Бирото ќе пријави оштетни побарувања.

15. Во врска со препораките од Конечниот извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи на Бирото за регионален развој за 2005 година, ревизијата констатира дека не е постапено по истите и не се преземени мерки поради што состојбите утврдени со оваа ревизија се идентични со состојбите од 2005 година.

16.Обелоденување

16.1.1.Спротивно на одредбите од Законот за поттикнување на развојот на стопански недоволни развиените подрачја, средствата кои Владата на Република Македонија ги одобрува на Бирото за реализирање на годишната програма за 2007 година не се во висина од 1% од бруто домашниот производ во Република Македонија. Намалените средства за работа го ограничуваат Бирото во реализација на целите и задачите предвидени со предходно споменатиот Закон.

Директорот на Бирото за рамномерен регионален развој во соработка со Министерот на Министерството за локална самоуправа да преземат активности при буџетирање на средствата за реализација на Програмата за рамномерен регионален развој истите да се утврдат во законски утврдената висина.

16.1.2. За сметката за донации (Проект за заштита на животната средина во долината на реката Радика) не е изготвена завршна сметка за 2007 година што е спротивно на Законот и Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници.

Причина за тоа е непознавањето на одредбите од споменатите прописи во делот за обврската за изготвување на завршна сметка. Ефект од неизготвувањето на завршната сметка е нетранспарентност на податоците за наменското и законско трошење на средствата за овој проект, како и неисполнување на законската обврска.

Иако со ревизијата на финансиските извештаи за 2005 година беше укажано на сметководствените пропусти за оваа сметка, не е постапено по дадените препораки.

Во периодот на забелешки по Предходен извештај е изготвена завршна сметка за сметката за донации и истата е доставена до Државниот завод за ревизија.

Скопје, 15.07.2008 година

Овластен државен ревизор

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Сметка за редовно работење (637)

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2007 година

<u>Опис на позицијата</u>	<u>Образло жение</u>	<u>во 000 денари</u>	
		<u>2007</u>	<u>2006</u>
Приходи			
Трансфери и донации	3.1.1.	184.852	174.699
Вкупно приходи		184.852	174.699
Расходи			
Тековни расходи			
Плати, наемнини и надоместоци	3.2.1.	5.461	4.556
Стоки и услуги	3.2.2.	672	648
Субвенции и трансфери	3.2.3.	9.053	0
Вкупно тековни расходи		15.186	5.204
Капитални расходи			
Капитални расходи	3.2.4.	169.666	169.495
Вкупно капитални расходи		169.666	169.495
Вкупно расходи		184.852	174.699

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Сметка за редовно работење (637)

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ 2007 година

Опис на позицијата	Образложение	во 000 денари	
		2007	2006
Актива			
Тековни средства			
Залихи	4.1.	11	9
Вкупно тековни средства		11	9
Постојани средства			
Материјални средства	4.2.1.	576	566
Вкупно постојани средства		576	566
Вкупна актива		587	575
Пасива			
Извори на деловни средства			
Државен - јавен капитал	4.3.1.	587	575
Вкупно извори на деловни средства		587	575
Вкупна пасива		587	575

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ НА РМ – СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Сметка за редовно работење (637)

ПРЕГЛЕД НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2007 ГОДИНА

во 000 денари

О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2007 година	566	9	575
Зголемување по основ на:	188	2	190
Набавки	188	2	190
Намалување по основ на:	178	-	178
Амортизација	178		178
Состојба 31.12.2007 година	576	11	587